

Rachunek Satelitarny Sportu dla Polski za 2010 rok

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

Warszawa, grudzień 2015

**Raport wykonany na zlecenie i ze środków budżetowych
Ministerstwa Sportu i Turystyki**

Niniejszy raport prezentuje *Rachunek Satelitarny Sportu dla Polski za 2010 rok* i stanowi kontynuację badań ekonomicznego wymiaru sportu zawartych w raportach *Rachunek Satelitarny Sportu dla Polski* za rok 2006z grudnia 2010 oraz *Rachunek Satelitarny Sportu dla Polski za 2008rok* z grudnia 2013. Obecny Raport wykorzystuje wypracowaną dotychczas metodologię rachunków satelitarnych sportu dostosowując ją do zmian metodologicznych w statystyce publicznej. W Raporcie *Rachunek Satelitarny Sportu dla Polski za 2010rok* wykorzystuje się dane z rachunków narodowych GUS zestawione według European System of Accounts ESA 2010 oraz według klasyfikacji działalności 2007 odpowiadającej NACE 2.

Autorki składają podziękowania Departamentowi Rachunków Narodowych Głównego Urzędu Statystycznego za udostępnienie Tablic podaży i wykorzystania za rok 2010.

Opracowanie raportu

Prof. dr hab. Barbara Liberda

Prof. dr hab. Łucja Tomaszewicz

Dr Iwona Świeczewska

Dr Joanna Trębska

Warszawa 2015

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
2. Rachunki satelitarne sportu w krajach europejskich	5
3. Zasady budowy rachunków satelitarnych sportu	7
3.1 Charakterystyka Systemu Rachunków Narodowych	7
3.2 Makroekonomiczne kategorie ujęte w rachunku satelitarnym sportu – metody ich wyznaczania na potrzeby rachunku satelitarnego sportu dla Polski	9
4. Źródła danych dla rachunku satelitarnego sportu dla Polski	14
5. Rachunek satelitarny dla Polski za 2010 r. – wyniki badania	17
6. Podsumowanie	26
Bibliografia	28
Załączniki	29
Załącznik 1. Schemat wydatków i przychodów na rachunkach niefinansowych sektorów instytucjonalnych	29
Załącznik 2. Schemat budowy tablic input - output	30
Załącznik 3. Klasyfikacja grup produktów i działań związanych ze sportem	31
Załącznik 4. Popyt finalny na produkty sportowe w roku 2010, ceny nabywcy, w tys. zł	34
Załącznik 5. Wartość (w tys. zł) i struktura popytu finalnego (w %) na produkty sportowe w roku 2010	37
Załącznik 6. Produkcja globalna i wartość dodana „sportowa” w roku 2010	40
Załącznik 7. Liczba pracujących na rzecz sportu według działów w roku 2010	48
Spis tablic i wykresów	53

1. Wprowadzenie

Problematyka sportu stała się jednym z priorytetów polityki Unii Europejskiej od czasu ogłoszenia przez Komisję Europejską w roku 2007 Białej Księgi na temat sportu. Jednym z zaleceń Komisji Europejskiej było zbadanie ekonomicznego wymiaru sektora sportowego w formie rachunków satelitarnych sportu. Statystyka sportowa ma stanowić narzędzie polityki krajów Unii w dziedzinie sportu.

Zalecenia te i priorytety formułowane były w kolejnych dokumentach Komisji, w tym w Komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów *Rozwijanie europejskiego wymiaru sportu* z roku 2011. W ramach prac Unii Europejskiej w dziedzinie sportu w latach 2011-2014 powołana została Grupa Ekspertcka Rady ds. Statystyki Sportowej, której zadaniem było między innymi opracowanie i ujednoczenie metodologii tworzenia rachunków satelitarnych sportu. Polska brała aktywny udział w pracach tej grupy.

W czasie Polskiej Prezydencji w 2011 roku, podczas Nieformalnego Spotkania Ministrów do spraw Sportu w Krakowie 13-14 października 2011, zaprezentowane zostały wyniki pierwszego Rachunku Satelitarnego Sportu dla Polski opartego na danych za rok 2006.

Kolejne Prezydencje kontynuowały prace w zakresie ekonomicznego wymiaru sportu, a Rada Unii Europejskiej przyjmowała Konkluzje dotyczące poszerzenia bazy danych i analiz statystycznych jako podstawy dla prowadzenia polityki sportowej przez kraje Unii Europejskiej.

W roku 2013 opracowano Rachunek Satelitarny Sportu dla Polski za rok 2008, a obecny Rachunek Satelitarny Sportu dla Polski za rok 2010 jest trzecim rachunkiem określającym wkład sportu w gospodarkę Polski.

2. Rachunki satelitarne sportu w krajach europejskich

Rachunki satelitarne sportu wykonuje się w ośmiu krajach europejskich: Austrii, Wielkiej Brytanii, Cyprze, Polsce, Niemczech, Holandii, Szwajcarii i w Czechach. Większość krajów wykonała dotychczas jeden rachunek satelitarny sportu dla jednego roku (Cypr, Niemcy, Holandia, Szwajcaria i Czechy), choć niektóre przygotowują kolejne edycje rachunków satelitarnych. Rachunki satelitarne sportu wykonywane są często na danych dotyczących okresów wcześniejszych ze względu na cykl tworzenia szczegółowych rachunków narodowych w statystyce publicznej, z którą wszystkie rachunki satelitarne powinny być uzgodnione. Jedynie Austria oraz Wielka Brytania wykonują rachunki satelitarne sportu regularnie dzięki wykorzystaniu dodatkowych danych specyficznych dla tych krajów (dane dotyczące turystyki w Austrii oraz konsumpcji prywatnych usług sportowych w Wielkiej Brytanii).

Rachunek Satelitarny Sportu dla Polski za rok 2006 był czwartym rachunkiem sportu wykonanym w Europie. Tworząc *Rachunek satelitarny sportu za rok 2008* oraz obecny *Rachunek satelitarny sportu za rok 2010* Polska dołączyła do grupy krajów, które wykonują rachunki satelitarne sportu z określoną częstotliwością.

Zestawienie wyników rachunków satelitarnych sportu w Europie

	Austria	Austria	Cypr	Czechy	Wielka Brytania	Wielka Brytania	Wielka Brytania	Wielka Brytania	Holandia	Niemcy	Szwajcaria	Polska	Polska	Polska
Rok badania	2005	2013	2004	2006	2006	2008	2010	2012	2006	2008	2008	2006	2008	2010
PKB sportu lub wartość dodana sportu														
% całości	4.9	4.0	2.4	1.7	2.3	2.1	2.4	2.6	1.0	3.3	1.7	1.96	2.23	2.26
Zatrudnienie związane ze sportem														
% całości	6.4	5.3	2.2	2.5	2.4	2.2	2.3	3.6	1.5	4.4	2.5	1.54	2.12	2.09

Źródło: Sport Satellite Accounts: A European Project, 2013; Austria Sport Satellite Accounts, SpEA, 2015; UK Sport Satellite Accounts, 2015; Rachunek Satelitarny Sportu dla Polski, 2010; Rachunek Satelitarny Sportu dla Polski za 2008 rok, 2013.

Oszacowane wielkości PKB związanego ze sportem lub sportowej wartości dodanej w rachunkach satelitarnych sportu w krajach europejskich wahają się od 1% do 3% PKB lub wartości dodanej brutto gospodarki danego kraju. W rachunku satelitarnym sportu dla Austrii wykazano wyższy udział sportu na poziomie 4-5% wartości dodanej brutto ze względu na zaliczenie do rachunku satelitarnego sportu konsumpcji turystyki sportowej w tym kraju.

Rachunki satelitarne sportu dla Polski za lata 2006, 2008 oraz 2010 wskazują na wartości od 2% do 2.3% udziału sportu w tworzeniu PKB w Polsce. Wyniki te znajdują się w średnich przedziałach udziału sportu w PKB lub wartości dodanej brutto w krajach europejskich, które wykonują rachunki satelitarne sportu.

Zatrudnienie w sektorze sportu w Europie waha się w granicach od 1.5% do 3.5% ogółu zatrudnionych z wyjątkiem Austrii, gdzie zatrudnienie w sporcie stanowi 5-6% ogółu zatrudnienia. Podobnie jak w przypadku sportowej wartości dodanej, wyższy udział sportu w zatrudnieniu w Austrii związany jest z dużą rolą turystyki sportowej w tym kraju, co wynika z łączenia funkcji turystyki i sportu przez turystów.

Udział sportu w całkowitym zatrudnieniu w Polsce wynosił od 1.5% do 2.1% w latach 2006-2010. Wynik ten plasuje Polskę na średnim poziomie wielkości sektora sportowego w Europie, podobnie jak w przypadku PKB sportu.

W konsekwencji kryzysu finansowego z lat 2008-2010 udział sportu obniżył się w Austrii i w Wielkiej Brytanii (tylko te kraje poza Polską wykonały rachunki satelitarne po roku 2008) zarówno w odniesieniu do PKB, jak również w zatrudnieniu. W Wielkiej Brytanii znaczenie sektora sportowego wzrosło ponownie w latach 2010-2012 w związku z inwestycjami w sport i organizacją Olimpiady w roku 2012.

Porównanie wyników *Rachunków Satelitarnych Sportu* dla Polski dla lat 2006 i 2008 wskazuje na niewielki wzrost udziału sportu w wartości PKB oraz większy wzrost wagi sportu w całkowitym zatrudnieniu w Polsce. Pomiędzy rokiem 2008 i 2010 udziały sportu w PKB i w zatrudnieniu pozostały na podobnym poziomie, ale zmieniła się struktura popytu finalnego na produkty związane ze sportem. W roku 2010 zmniejszył się udział spożycia i eksportu produktów sportowych co zostało zrekompensowane przez wzrost udziału inwestycji w sektorze sportu wynikających z przygotowań do Euro 2012.

3. Zasady budowy rachunków satelitarnych sportu

Rachunek satelitarny sportu skonstruowany dla roku 2010 (podobnie jak jego poprzednie wersje dla roku 2006 i 2008) ma na celu analizę dóbr i usług związanych z działalnością sportową, które nie są wyodrębnione jako oddzielna kategoria w Systemie Rachunków Narodowych, ani w klasyfikacji produktów PKWiU, ani w klasyfikacji rodzajów działalności PKD. Konstrukcja rachunków satelitarnych sportu wymaga wprowadzenia pojęć i definicji odmiennych od ogólnie przyjmowanych w statystyce rachunków narodowych.

Metodologia konstrukcji rachunków satelitarnych dopuszcza różne podejścia w zależności od zakresu potrzeb dla jakich rachunki te są sporządzane (*Europejskie rachunki ekonomiczne środowiska*, Domańska, Jabłonowski, 2012; *Rachunek satelitarny turystyki*, 2005; *Methodological Manual for a Sport Satellite Account*, 2012; *2004-2006 Sport Satellite Account for the UK*, 2011).

Generalnie budowa rachunku satelitarnego sportu wpisuje się w metodologię budowy rachunków narodowych, który wraz z wynikami mikroekonomicznych badań gospodarstw domowych, wynikami badań przedsiębiorstw i organizacji oferujących usługi sportowe oraz sprawozdaniami z wykonania budżetu państwa jest głównym źródłem danych dla przeprowadzonego badania (por. dalej punkt 4).

3.1. Charakterystyka Systemu Rachunków Narodowych

System rachunków narodowych (SRN) jest zbiorem powiązanych ze sobą rachunków odnoszących się do podstawowych kategorii ekonomicznych, opracowanych według standardowych norm i reguł statystycznych. Do makroekonomicznych kategorii należą: produkcja globalna, zużycie pośrednie, produkt krajowych brutto (wartość dodana), nadwyżka operacyjna brutto, dochody do dyspozycji, spożycie, oszczędności, akumulacja. Transakcje w zakresie tych kategorii przedstawione są poprzez sekwencję powiązanych ze sobą rachunków (załącznik 1, a także *Rachunki narodowe według sektorów i podsektorów instytucjonalnych w latach 2010-2013*). Jednocześnie, system rachunków narodowych tworzy schemat pojęciowy i analityczny dla badań struktury gospodarki przez pryzmat procesu cyrkulacji dochodów. Wszystkie rachunki są formą dwustronnych, bilansujących się zestawień przychodów i wydatków. Na każdym rachunku po stronie wydatków występuje

wielkość bilansująca, która jednocześnie jest przychodem na następnym rachunku w ich sekwencji.

Obecny kształt systemu rachunków narodowych, przyjęty przez OECD a następnie ONZ, szczegółowo opisany jest w publikacji *System of National Accounts 2008* (2009). W Unii Europejskiej obowiązuje Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych (*European System of Accounts ESA 2010*, 2013), który zamienił poprzedni Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych ESA 1995.

Podmiotami bieżących transakcji oraz transakcji w zakresie akumulacji rzeczowej i finansowej są sektory instytucjonalne: przedsiębiorstwa niefinansowe oraz instytucje finansowe i ubezpieczeniowe, instytucje rządowe i samorządowe, instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych, gospodarstwa domowe i sektor zagranica.

Na rachunkach bieżących pokazane jest tworzenie dochodów w procesie produkcji - rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów, podział pierwotny dochodów - rachunek podziału pierwotnego dochodów, podział wtórny dochodów - rachunek podziału wtórnego dochodów, w którym pozycją bilansującą są dochody do dyspozycji sektorów instytucjonalnych. Na rachunku wykorzystania dochodów do dyspozycji pokazany jest podział dochodów na spożycie i akumulację. Transakcje w zakresie akumulacji rzeczowej są zapisywane na kapitałowych rachunkach sektorów instytucjonalnych, zaś transakcje w zakresie instrumentów finansowych – na rachunkach finansowych. Dla ilustracji wspomnianej wyżej cyrkulacji przedstawiono schemat przychodów i wydatków na rachunkach bieżących i kapitałowych, ilustrujący zapisy na rachunkach tworzenia dochodów, podziału pierwotnego i wtórnego oraz wykorzystania dochodów do dyspozycji na spożycie i akumulację, czyli popyt finalny (załącznik 1).

Z punktu widzenia rachunku satelitarnego sportu użyteczne są przede wszystkim podstawy metodologiczne i dane prezentowane na rachunkach produktów (produkcji według działalności), rachunkach wartości dodanej (rachunki tworzenia dochodów) oraz na rachunkach bieżących i akumulacji rzeczowej odnoszących się do wydatkowania dochodów do dyspozycji na poszczególne dobra i usługi (popyt finalny). Transakcje na wymienionych rachunkach zapisane są także w formie macierzowej w bilansie przepływów międzygałęziowych oraz w tablicach wykorzystania dóbr i usług. Tablice te, wraz z tablicą

podażą tworzą grupę tablic input-output. Schemat budowy takich tablic przedstawiony jest w załączniku 2. Tablice podaży pokazują produktową kompozycję produkcji globalnej każdej działalności i są wyrażone w cenach bazowych. Tablice wykorzystania przedstawiają zużycie produktów na cele produkcyjne (w różnych rodzajach działalności) i na cele finalne, a także tworzenie wartości dodanej w poszczególnych rodzajach działalności. Mają zatem układ *produkt x działalność* i są konstruowane w cenach nabywcy. Bilans przepływów międzygałęziowych, publikowany raz na 5 lat, przedstawiony jest w układzie *produkt x produkt* a jego struktura jest podobna do tablic wykorzystania.

3.2. Makroekonomiczne kategorie ujęte w rachunku satelitarnym sportu - metody ich wyznaczania na potrzeby rachunku satelitarnego sportu dla Polski

Dla porównań międzynarodowych działalności sportowej i jej wpływu na gospodarkę narodową stosowane są głównie takie makro wielkości rachunku satelitarnego sportu jak PKB sportu, wartość dodana oraz produkcja globalna. Ta ostatnia, w połączeniu z informacją o pracochłonności działalności, w których wytwarzane są dobra i usługi na rzecz sportu, pozwala na uzupełnienie rachunku satelitarnego sportu o liczbę pracujących.

Określenie produktów sportowych

Produktami sportowymi są wszystkie dobra i usługi, które mogą być związane (w świetle przyjętych *Definicji wileńskich sportu*) z aktywnością sportową. Należy więc wskazać wszystkie produkty (dobra i usługi), które mogą być zużywane na cele sportowe, zarówno finalnie, jak również jako produkt pośredni. Lista tych produktów dla Polski (załącznik 3) odpowiada specyfice aktywności sportowej i sposobom jej finansowania w polskiej gospodarce, a także uwzględnia dostępność danych statystycznych. W przyjętej klasyfikacji występuje większość pozycji wymienionych w *Definicjach wileńskich sportu* które mają istotne znaczenie dla całości rachunku satelitarnego sportu dla Polski.

Polska klasyfikacja wyrobów i usług (PKWiU), która była podstawą do wyboru produktów sportowych, jest kompatybilna z polską klasyfikacją działalności (PKD) dla czterech pierwszych poziomów klasyfikacyjnych, łącznie z poziomem pośrednim, gdyż kryterium podziału produktów jest ich pochodzenie zdefiniowane przez PKD. Podział produktów na tych poziomach odpowiada zatem podziałowi działalności przyjętym w PKD. Ma to także

swoje odzwierciedlenie w kodach klas produktów, zgodnych z symbolami przyjętymi w klasyfikacji PKD. Oznacza to, że każdemu rodzajowi produktu, który został sklasyfikowany jako produkt sportowy można przypisać przynależność do odpowiedniej grupy bilansowej (spośród dostępnych 543 grup bilansowych) oraz konkretnej sfery działalności spośród 83 wyróżnionych działów (według klasyfikacji PKD 2007) w tablicach podaży i wykorzystania.

Uwzględnienie klasyfikacji wyrobów i usług (PKWiU) na dalszych szczeblach dezagregacji pozwoliło na uzyskanie bardziej szczegółowych informacji o wyrobach i usługach związanych z uprawianiem sportu. W przypadku grup produktów, których nie można jednoznacznie zakwalifikować do produktów *stricte* sportowych, kluczową kwestią było określenie tej części, która wykorzystywana jest w celach sportowych (np. z kategorii T-shirty). W tym celu konieczne było skorzystanie z innych źródeł informacji pochodzących spoza systemu rachunków narodowych, np. budżetów gospodarstw domowych.

PKB sportu

Produkt krajowy brutto może być wyznaczany na podstawie jego wytwarzania jako suma wartości dodanej w cenach bazowych wytworzonej przez wszystkie krajowe sektory instytucjonalne (lub wszystkie rodzaje działalności) powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów udzielone w badanym okresie (*Rachunki narodowe według sektorów i podsektorów instytucjonalnych w latach 2010-2013*, 2015, s. 267-268). Jest to równocześnie pozycja bilansująca na rachunku produkcji (por. załącznik 1).

Produkt krajowy brutto może być również określony na podstawie zużycia wytworzonych produktów krajowych w cenach nabywcy. Przedstawia więc zużycie finalne sektorów instytucjonalnych (rezydentów), czyli spożycie gospodarstw domowych, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych oraz instytucji rządowych i samorządowych, nakłady brutto na środki trwałe, przyrost zapasów wszystkich sektorów i eksport netto (ESA2010).

Dla gospodarki narodowej można zapisać następujące równania bilansowe:

$$Z + Y = X + I \tag{1}$$

oraz

$$X = Z + D, \quad (2)$$

gdzie Z jest całkowitym zużyciem surowców i materiałów na cele produkcyjne w gospodarce (popyt pośredni), Y – całkowite zużycie finalne, I – całkowity import, X – wartość globalna, D – całkowita wartość dodana (wszystkie kategorie mogą być przedstawione według produktów lub działalności). Kategorie te są agregatami bilansu przepływów międzygałęziowych lub tablicy wykorzystania. Z podstawienia (2) do (1) wynika, że:

$$Y - I = D, \quad (3)$$

co przy wyrażeniu Y w cenach nabywcy i dodaniu podatków od produktów do wartości dodanej definiuje PKB z dwóch punktów widzenia: wytwarzania i zużycia.

Dla określenia PKB sportu dla Polski w 2010 roku (podobnie jak w poprzednich latach) zastosowano drugie z wymienionych wyżej podejść. Najważniejszą więc kwestią jest oszacowanie popytu finalnego na produkty sportowe, które są faktycznie przeznaczone do uprawiania sportu (spożycia sektorów instytucjonalnych: gospodarstw domowych, instytucji rządowych i samorządowych oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, akumulacji i eksportu) oraz importu produktów sportowych¹.

Lewą stronę relacji (3) w odniesieniu do PKB sportu (PKB^s) można zapisać następująco:

$$PKB^s = \sum_i (PCE_i^s + G_i^s + NP_i^s + J_i^s + \Delta Q_i^s + (E_i^s - I_{i(n)}^{ds})) , \quad (4)$$

gdzie:

PCE_i^s - popyt gospodarstw domowych na produkty sportowe zaliczone do i-tej grupy bilansowej;

¹Produkty sportowe używane są w przeważającej większości na cele finalne, czyli spożycie i akumulację. Jednak w działach 92 (działalność związana z grami losowymi i zakładami wzajemnymi) i 93 (działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna) produkty sportowe są używane na cele produkcyjne, a zatem stanowią zużycie (popyt) pośrednie. Zużycie to uwzględnione jest przy tworzeniu rachunku satelitarnego sportu jako składnik produkcji globalnej obu tych działów. Zgodnie z definicją produktu krajowego brutto (por. wzór 4), nie jest ono elementem PKB sportu.

G_i^s - popyt instytucji rządowych i samorządowych na produkty sportowe zaliczone do i-tej grupy bilansowej;

NP_i^s - popyt instytucji non profit na produkty sportowe zaliczone do i-tej grupy bilansowej;

J_i^s - nakłady brutto na środki trwałe związane z aktywnością sportową;

ΔQ_i^s - zmiana stanu zapasów produktów sportowych zaliczonych do i-tej grupy bilansowej;

E_i^s - eksport produktów sportowych zaliczonych do i-tej grupy bilansowej;

$I_{i(n)}^{ds}$ - import produktów sportowych zaliczonych do i-tej grupy bilansowej.

Wszystkie wymienione wyżej kategorie przedstawione są w cenach nabywcy. Suma kategorii w nawiasie jest popytem finalnym na krajowe produkty sportowe.

Produkcja globalna produktów sportowych i wartość dodana

Wprowadzając funkcję produkcji Leontiefa $x_{ij} = a_{ij} X_j$, wiążącą zużycie surowców i materiałów rodzaju „i” dla wytworzenia produktu rodzaju „j” (x_{ij}) z produktem globalnym rodzaju „j” (X_j)², równanie bilansowe (1) dla każdego produktu można przedstawić w notacji macierzowej:

$$\mathbf{A}\mathbf{X} + \mathbf{y} = \mathbf{X} + \mathbf{I} \quad (5)$$

gdzie:

\mathbf{X} – wektor produktu globalnego;

\mathbf{y} - wektor popytu finalnego;

\mathbf{I} – wektor importu;

$\mathbf{A} = [a_{ij}]$ - kwadratowa macierz współczynników bezpośrednich nakładów.

² Występujący w tej funkcji współczynnik a_{ij} nazywany jest współczynnikiem bezpośrednich nakładów.

Rozwiązując model (5) względem X i przyjmując, że jest to wektor produkcji globalnej według działalności otrzymujemy:

$$\mathbf{X} = (\mathbf{F} - \mathbf{A})^{-1} \mathbf{y} \quad (6)$$

gdzie \mathbf{F} jest macierzą udziałów produkcji globalnej i importu w produkcji globalnej.

Równanie (6) w nieco zmodyfikowanej postaci, jeśli chodzi o macierz \mathbf{F} (por. dalej) zostało wykorzystane w celu oszacowania pełnego zapotrzebowania na produkcję globalną działalności (oraz wartość dodaną, a w konsekwencji także liczbę pracujących) zaspokajającą popyt finalny na produkty sportowe.

Określenie produkcji globalnej w poszczególnych działalnościach wytwarzających produkty sportowe wymaga przejścia z klasyfikacji grup bilansowych produktów na klasyfikację działalności i jednoczesnego wykorzystania tablic podaży i wykorzystania. Ponadto, należy zauważyć, że tablice wykorzystania konstruowane są w cenach nabywcy, zaś tablice podaży zawierające także informacje o imporcie produktów sportowych – w cenach bazowych. Ujednoczenie wyceny tablic podaży i wykorzystania wymaga przejścia na ceny bazowe, co polega na odjęciu od poszczególnych wierszy tablicy wykorzystania wielkości marży handlowej, marży transportowej oraz podatków od produktów (pomniejszonych o dotacje od produktów).

Należało także uwzględnić fakt, że w wierszach tablicy wykorzystania produkcja globalna przedstawiona jest według klasyfikacji produktowej, zaś w kolumnach według działalności. W tej sytuacji macierz \mathbf{F} charakteryzuje także udział korekty z tytułu produktów obco profilowych w danej działalności.

Mając produkcję globalną łatwo określić wartość dodaną według działalności. Z relacji (2), przy uwzględnieniu funkcji Leontiefa, wynika, że dla każdej działalności można zapisać następujące równanie:

$$\sum_i Z_i + D_j = \sum_i a_{ij} X_j + D_j = X_j, \quad (7)$$

$$\text{zatem } D_j = (1 - \sum_i a_{ij}) X_j. \quad (8)$$

Wyrażenie $(1 - \sum_i a_{ij})$ jest współczynnikiem udziału wartości dodanej w wartości produkcji globalnej.

Pracujący

W metodologii określania PKB sportu dla Polski uzupełniającą pozycją rachunku satelitarnego sportu jest liczba pracujących na rzecz sportu. Wyznaczana ona jest w oparciu o dane o liczbie pracujących w poszczególnych rodzajach działalności bezpośrednio z relacji między produkcją globalną a liczbą pracujących w wybranej działalności. W przypadku gdy wartość dodana jest kluczową kategorią dla ustalenia PKB sportu, liczba pracujących może być wyznaczona biorąc pod uwagę koszty zatrudnienia, przy założeniu, że dostępna jest informacja o średnich płacach w danym rodzaju działalności występującym w rachunku satelitarnym sportu.

Biorąc pod uwagę dostępność danych statystycznych, w obu przypadkach należy wprowadzić upraszczające założenia³. W pierwszym podejściu zakłada się, że wydajność pracy dla każdego wytwarzanego produktu w danej działalności jest taka sama, w drugim zaś, że średnie płace nie są zróżnicowane w zależności od rodzaju wytwarzanego produktu w danej działalności.

4. Źródła danych dla rachunku satelitarnego sportu dla Polski

Tablice input-output - tablice podaży i wykorzystania

Oficjalnie publikowane przez GUS tablice podaży i wykorzystania dla Polski są dostępne w układzie 77 produktów (wierszy) x 77 rodzajów działalności (kolumn). Ta agregacja nie pozwoliła na szczegółową analizę dostępnych produktów sportowych. Listę produktów sportowych ustalono przy wykorzystaniu klasyfikacji produktowej PKWiU 2008. Ustalone produkty zostały przyporządkowane grupom produktów ujętych w roboczych tablicach podaży i wykorzystania za 2010 rok, w układzie 543 grup bilansowych produktów i 83 rodzajów działalności. Tablice te zostały opracowane w Departamencie Rachunków Narodowych GUS i udostępnione na cele niniejszego badania.

³Tylko w przypadku statystycznej definicji sportu liczbę pracujących można ustalić bezpośrednio ze źródeł statystycznych

Popyt finalny

Popyt finalny (II ćwiartka tablicy wykorzystania lub bilansu przepływów międzygałęziowych) w zakresie spożycia przedstawiany jest najczęściej w układzie instytucjonalnym (gospodarstwa domowe, instytucje rządowe i samorządowe, instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych). Natomiast akumulacja i eksport przedstawiane są łącznie dla wszystkich sektorów instytucjonalnych. Tablice wykorzystania pokazują wykorzystanie zarówno produktów krajowych, jak i importowanych.

W przypadku popytu finalnego gospodarstw domowych skorzystano z danych z budżetów gospodarstw domowych oraz z aktualnych danych pochodzących z badania prowadzonego przez GUS i przedstawionych w publikacjach: *Uczestnictwo Polaków w sporcie i rekreacji ruchowej w 2012 r.*, *Uczestnictwo Polaków w sporcie i rekreacji ruchowej w 2008 r.* Informacje te zostały wykorzystane do określenia, jaka część spożycia gospodarstw domowych związana jest z produktami sportowymi wyróżnionymi w danej grupie bilansowej. Dane dotyczące grup bilansowych zawierających wyłącznie produktu sportowe (grupy bilansowe 369, 535, 536, 542) wzięto bezpośrednio z tablic podaży i wykorzystania.

W *Badaniu Budżetów Gospodarstw Domowych w 2010 roku* wyróżnione zostały 53 grupy produktów i usług związanych ze sportem. Produkty te przy pomocy odpowiednich wag wyznaczonych ze struktury wydatków gospodarstw domowych, zostały przypisane grupom produktów i usług ujętych w rachunku satelitarnym sportu (Załącznik 3).

Spożycie instytucji rządowych i samorządowych zostało oszacowane w oparciu o dane pochodzące z tablic podaży i wykorzystania, sprawozdań z wykonania budżetu w dziale Kultura fizyczna i sport, sprawozdań z wykonania planu wydatków budżetu państwa przygotowanych przez Ministerstwo Sportu i Turystyki, sprawozdań z wykonania (określonego w ustawie budżetowej na 2010 rok) planu finansowego państwowych funduszy celowych: Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej i Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów.

Spożycie instytucji niekomercyjnych zostało uwzględnione dla grup produktów w całości związanych ze sportem (grupy bilansowe 369, 536), dla których dane znajdują się w tablicach podaży i wykorzystania.

Nakłady brutto na środki trwałe zostały wyznaczone przede wszystkim w oparciu o dane o wydatkach majątkowych instytucji rządowych i samorządowych zaczerpnięto z w/w sprawozdań.

Eksport i import

W przypadku produktów uznanych za produkty *stricte* sportowe, informacje o ich eksporcie uzyskano z tablic wykorzystania. Dla tych produktów dane o wielkości ich importu pochodzą z tablic podaży. W przypadku produktów, których tylko pewna część jest wykorzystywana na cele sportowe (np. obuwie), posłużono się danymi z bazy handlu zagranicznego, dostępnej na stronie internetowej GUS (Bank Danych Handlu Zagranicznego).

Dane o wymianie towarowej w statystyce handlu zagranicznego prezentowane są według ośmiostopniowej klasyfikacji zwanej Nomenklaturą Scaloną (CN). Jest ona na tyle szczegółowa, że pozwala na wyodrębnienie produktów, które można uznać całkowicie za produkty sportowe, przeznaczone do uprawiania sportu (np. w przypadku obuwia można wyszczególnić różnego rodzaju buty narciarskie, snowboardowe, łyżwy, czy buty sportowe). Lista produktów uznanych za sportowe (według kodów klasyfikacji CN) została przygotowana przez GUS w trakcie prac nad przygotowaniem poprzednich edycji Rachunku Satelitarnego Sportu dla Polski. Możliwość wykorzystania tej listy znacznie ułatwiła przygotowanie przedstawionej tu kolejnej edycji rachunku, za co autorzy badania składają podziękowania.

Za pomocą odpowiednich kluczy przejścia między klasyfikacjami: nomenklaturą scaloną (CN) i klasyfikacją wyrobów i usług (PKWiU), które także zostały udostępnione przez GUS na potrzeby poprzednich edycji badania, możliwe było oszacowanie wielkości importu i eksportu produktów sportowych. Mimo możliwości korzystania z bardzo szczegółowych danych, dla niektórych produktów (np. dla odzieży) trudno było jednak określić, jaka ich część należy do produktów *stricte* sportowych. Przy oszacowaniu tej części, w charakterze wag wykorzystano udziały z poprzedniej edycji badań (ustalone przez GUS), określające wartość eksportu (importu) produktów sportowych w relacji do eksportu (importu) produktów z określonej grupy bilansowej.

5. Rachunek Satelitarny Sportu dla Polski za 2010 rok – wyniki badania

5.1 Popyt finalny na produkty sportowe i PKB sportu

Sektor sportu miał w roku 2010 wartość 32,1 mld zł, co stanowi 2,26% PKB wytworzonego w tym okresie w Polsce. Udział ten jest porównywalny z wynikiem (2,23%), który uzyskano w poprzednim rachunku satelitarnym sportu dla roku 2008.

Realny wzrost „sportowego” produktu krajowego brutto (PKB sportu) w latach 2008-2010 wyniósł 6,1%.

W 2010 roku popyt finalny na dobra i usługi związane ze sportem (zwane dalej produktami sportowymi) wyniósł 34,9 mld zł.

Realny wzrost popytu finalnego na produkty sportowe wyniósł 5,4% w latach 2008-2010.

Wartość popytu finalnego na produkty sportowe jest wyższa od „sportowego” PKB o wartość importu produktów sportowych. W roku 2010 import produktów sportowych kształtował się na poziomie 2,8 mld zł, co stanowi 8% sportowego popytu finalnego (Załącznik 4).

Eksport produktów sportowych w roku 2010 wyniósł 4 mld zł.

W strukturze „sportowego” PKB największy udział mają usługi związane ze sportem (22%), usługi budowlane w zakresie budowy obiektów sportowych (16%), usługi związane z grami losowymi (14%) oraz usługi edukacji (14% PKB sportu) (Tabela 1 i Rys. 1).

Tabela 1. Wartość (w tys. zł) i struktura „sportowego” PKB (w %) w roku 2010

Nazwa grupy bilansowej	Symbol PKWiU 2008	PKB sportu	Struktura PKB sportu %
Usługi związane ze sportem	93	7 022 267	21,87%
Pozostałe obiekty inżynieryjne; roboty budowlane	42.99.12	5 097 484	15,87%
Usługi związane z grami losowymi	92.0011-19,21,29	4 503 780	14,02%
Usługi szkół podstawowych, usługi gimnazjów, liceów, usługi szkół wyższych	85.2; 85.3; 85.41; 85.42	4 417 766	13,76%
Usługi związane z poprawą kondycji fizycznej	96.04; 96.09	3 367 591	10,49%
Usługi organizatorów turystyki	79.90.39	1 693 112	5,27%

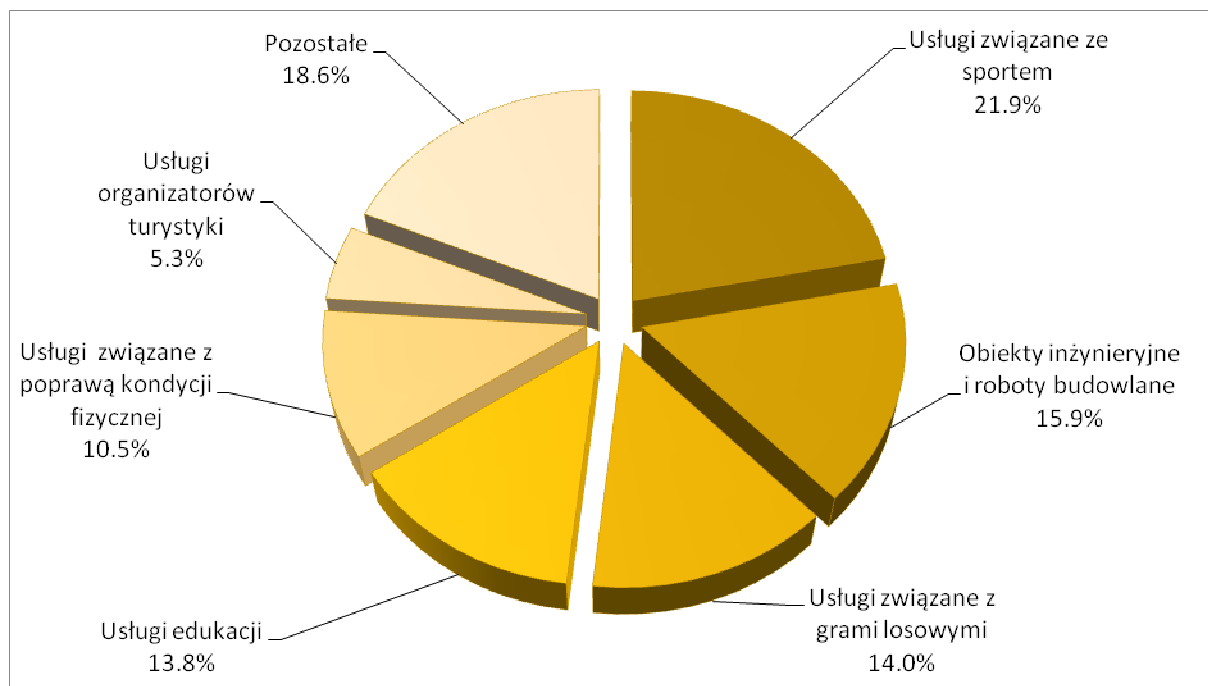
Raport wykonany na zlecenie i ze środków budżetowych Ministerstwa Sportu i Turystyki

Nazwa grupy bilansowej	Symbol PKWiU 2008	PKB sportu	Struktura PKB sportu %
Pozostałe wyroby z metali	25.99.24,26	737 228	2,30%
Łodzie	30.12.11,12,19,99	712 950	2,22%
Leki i pozostałe wyroby farmaceutyczne	21.20.1,2	567 577	1,77%
Bielizna	14.14.30	554 403	1,73%
Pozostała odzież	14.19.12,13,22	523 675	1,63%
Usługi pozaszkolnych form edukacji; usługi wspomagające edukację	85.51.1; 85.6	454 817	1,42%
Motocykle i przyczepy mot., rowery, wózki inwalidzkie i dziecięce	30.91.1; 30.92.10; 30.92.20	431 959	1,35%
Sprzęt sportowy	32.3	423 873	1,32%
Pozostała odzież wierzchnia	14.13.11-14, 21,24,31,35	362 992	1,13%
Wychowanie przedszkolne	85.1	286 680	0,89%
Usługi restauracji	56.10.1; 56.30.10	275 706	0,86%
Gazety i czasopisma	58.13.10,20; 58.14.11,20	144 042	0,45%
Gry i zabawki	32.40.42	102 240	0,32%
Nadawanie programów radiowych i telewizyjnych	59.20.11-12,21-22; 60.10.11-12,20,30,40; 59.11.13; 60.20.11-14,20,31-32	68 661	0,21%
Usługi przygotowania żywności dla odbiorców zewnętrznych	56.21.19, 56.29,20	58 580	0,18%
Obuwie	15.20.11,21,29	58 327	0,18%
Urządzenia, instrumenty i wyroby medyczne	32.50.21	58 074	0,18%
Usługi hotelarskie	55.10.10	45 373	0,14%
Pozostały sprzęt transportowy	30.99	40 200	0,13%
Konie, owce, kozy	01.43.10	29 725	0,09%
Usługi w zakresie opieki zdrowotnej	86	23 555	0,07%
Usługi administracji publicznej	84.13.16	23 223	0,07%
Usługi pozostałych obiektów zakwaterowania	55.20.11; 55.30.12; 55.90.19	15 983	0,05%
Naprawy statków, łodzi	33.15.10	6 293	0,02%
Wyroby nożownicze i sztuce	25.71.15	5 795	0,02%
Transport kolejowy pasażerski, pozostały transport lądowy pasażerski, transport lotniczy pasażerski	49.10.1	495	0,00%
RAZEM, w tys. zł		32 114 426	100,0%

Źródło: obliczenia własne

Nieco mniejszy, choć powyżej 10% jest udział popytu na usługi związane z poprawą kondycji fizycznej. Łączny udział wymienionych wyżej rodzajów produktów obejmuje prawie ¾ PKB sportu w roku 2010.

Rys. 1. Struktura „sportowego” PKB według rodzaju produktów w roku 2010

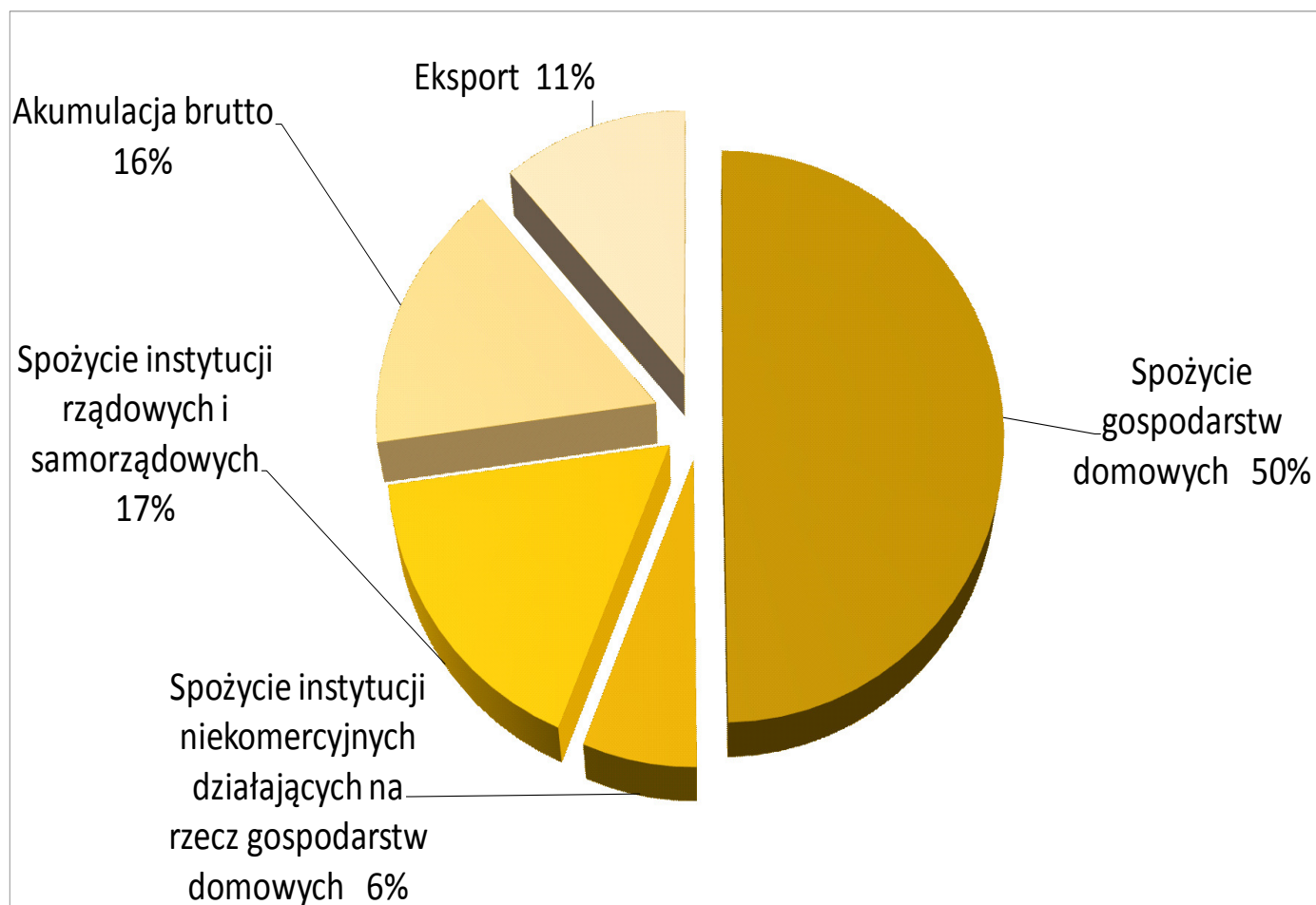

Źródło: opracowanie własne

Dalsze miejsca w rankingu zajmują produkty przemysłu przetwórczego. Wśród nich wymienić należy produkty sklasyfikowane jako pozostałe wyroby z metali (są to przede wszystkim śruby napędowe do łodzi, produkowane głównie na eksport), motocykle i rowery (zapotrzebowanie na ten rodzaj produktów wykazuje przede wszystkim sektor gospodarstw domowych), łodzie (w zakresie łodzi żaglowych, wypoczynkowych lub sportowych przeznaczonych głównie na eksport) oraz sprzęt sportowy. Udział każdego z pozostałych analizowanych produktów w strukturze sportowego PKB nie przekracza 10%.

Strukturę popytu finalnego na produkty sportowe według podstawowych kategorii popytu (spożycie, akumulacja i eksport) przedstawia Rys. 2.

Rys. 2. Struktura popytu finalnego na produkty sportowe w 2010 r. według kategorii popytu

Źródło: opracowanie własne

Udział spożycia produktów sportowych w całkowitym popycie finalnym sportu był najwyższy i wyniósł 73%. W tej kategorii popytu finalnego dominują gospodarstwa domowe, których wydatki na produkty sportowe kształtują się na poziomie 17,4 mld zł (Załącznik 4). Podobnie jak w poprzednich latach gospodarstwa domowe ponoszą wydatki na usługi związane z grami losowymi. Są to wydatki, które w istotny sposób wspierają rozwój sektora sportowego, ale nie są bezpośrednio związane z poprawą kondycji fizycznej członków gospodarstwa domowego.

Kolejne miejsca w strukturze popytu sportowego gospodarstw domowych zajmują wydatki na usługi związane ze sportem oraz usługi związane z poprawą kondycji fizycznej. Udział wymienionych usług przekracza 70% wartości spożycia produktów sportowych przez

gospodarstwa domowe. Dalsze miejsca w rankingu zajmują usługi związane z turystyką, a udział każdej z pozostałych grup produktów nie przekracza 2% wartości popytu finalnego.

Wydatki na cele sportowe sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2010 r. dotyczyły głównie finansowania zajęć sportowych prowadzonych na wszystkich szczeblach edukacji (11,3% wartości popytu finalnego) oraz na usługi związane ze sportem (nieco ponad 3,5%). Około 1,3% łącznej wartości popytu sportowego zostało przeznaczone przez ten sektor na wsparcie usług związanych z poprawą kondycji fizycznej. Praktycznie całość wydatków ponoszonych przez sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych odnosi się do zakupu usług związanych ze sportem (6,1%). Niewielka część tych wydatków dotyczy zakupu sprzętu sportowego.

Wartość nakładów brutto na środki trwałe związanych ze sportem wyniosła w 2010 roku 5,5 mld zł (ceny bieżące), co oznacza wzrost w porównaniu do roku 2008 o około 50%. Są to głównie środki przeznaczone na budowę obiektów sportowych (wzrost z 3,2 mld zł do 5 mld zł, czyli o około 56%). Znacząco wzrosły także nakłady na zakup sprzętu sportowego, z 378 mln zł do 427 mln zł (o prawie 13%).

Nakłady brutto na środki trwałe dotyczyły głównie wydatków na budowę stadionów i obiektów rekreacyjnych. Były to inwestycje podjęte w związku z przygotowaniem do Euro 2012. W nakładach brutto na środki trwałe istotną rolę odgrywa sektor instytucji rządowych i samorządowych.

Eksport produktów sportowych wyniósł 4 mld zł w roku 2010. Eksport koncentrował się przede wszystkim wokół produktów przemysłu przetwórczego. Znaczący udział w tej strukturze ma eksport pozostałych produktów z metali oraz łodzi żaglowych i sportowych (łącznie ponad 53% eksportu produktów sportowych, co stanowi 6,1% popytu finalnego na produkty sportowe). Dalsze miejsca w rankingu zajmuje odzież i bielizna sportowa, obuwie sportowe (łącznie ponad 20% eksportu „sportowego”) oraz motocykle i rowery (8%).

W strukturze importu produktów przeznaczonych na cele sportowe dominowały pozostałe wyroby z metali (nieco ponad 29%), sprzęt sportowy (ponad 18%) oraz usługi związane ze sportem i poprawą kondycji fizycznej (łącznie około 24%).

Przy podobnym w latach 2008-2010 udziale sportu w PKB, w roku 2010 zmieniła się struktura popytu finalnego na produkty sportowe według podstawowych kategorii popytu (spożycie, akumulacja i eksport) (Załącznik 4 i Załącznik 5).

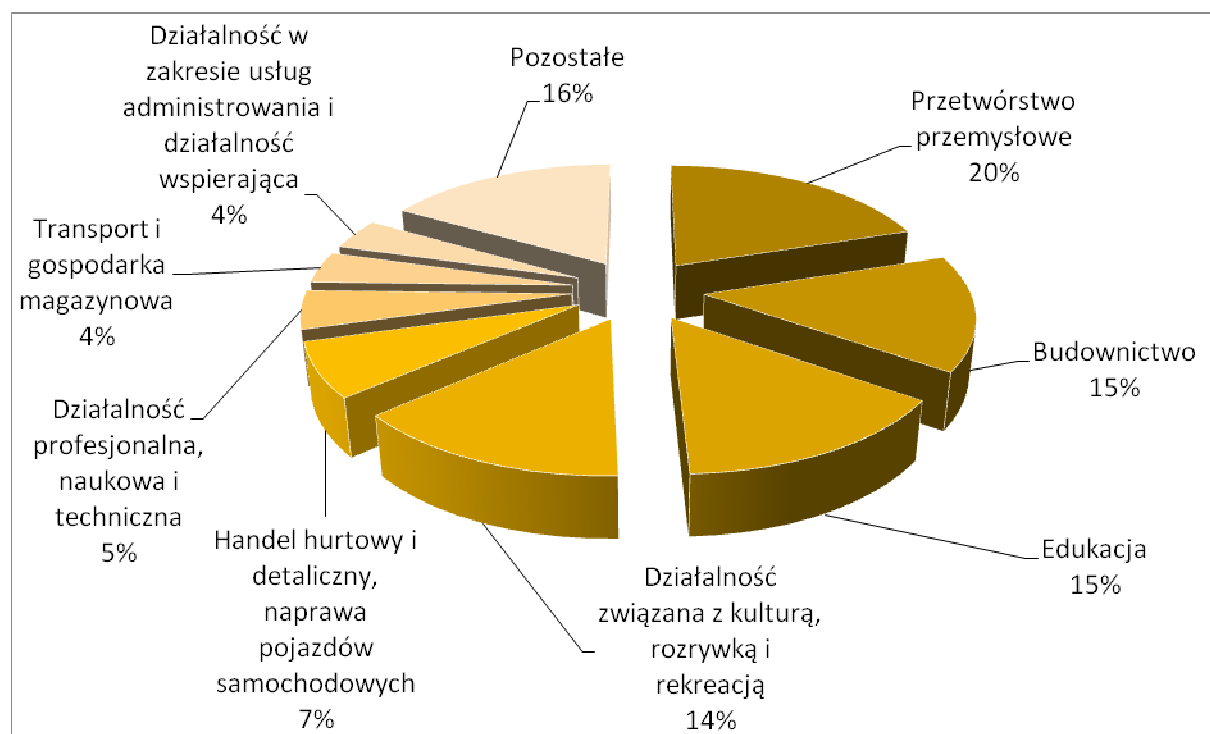
W roku 2010 udział spożycia produktów sportowych zmniejszył się porównaniu z rokiem 2008 o 2 punkty procentowe, podobnie jak udział eksportu (także o 2 punkty procentowe). Spadki te zostały „zrekompensowane” przez wzrost udziału akumulacji, głównie nakładów brutto na środki trwałe o 4 punkty procentowe.

Spadek udziału spożycia w strukturze popytu finalnego na produkty sportowe wynikał ze spowolnienia wzrostu gospodarki polskiej w czasie kryzysu finansowego oraz przeliczenia przez GUS danych za rok 2010 z tytułu wprowadzenia metodologii ESA 2010, a także zastosowania nowych źródeł danych i metody liczenia produkcji globalnej i spożycia sektora instytucji niekomercyjnych. Natomiast wzrost inwestycji w obiekty sportowe w Polsce w roku 2010 w stosunku do roku 2008 wynikał głównie z przygotowań do Euro 2012.

5.2. Produkcja globalna i wartość dodana

Wartość produkcji globalnej (w cenach bazowych), która jest niezbędna do zaspokojenia popytu finalnego na produkty sportowe wyniosła 48,6 mld zł w roku 2010, co stanowiło 1,68% produkcji globalnej wytworzonej w gospodarce narodowej (Załącznik 6).

Rys. 3. Struktura „sportowej” produkcji globalnej według sekcji PKD w roku 2010

Źródło: opracowanie własne

W strukturze produkcji globalnej według sekcji (Rys. 3 oraz Tabela 2) największy był udział przetwórstwa przemysłowego (20%), budownictwa (15%), usług związanych z edukacją (15%) oraz działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją (14%). Ranking ten różni się znacząco od analogicznego z 2008, w którym dominowały usługi związane z kulturą, rozrywką i rekreacją, wyprzedzając takie rodzaje działalności jak przetwórstwo przemysłowe, edukację i budownictwo.

Wartość dodana związana z produkcją sportową w roku 2010 wyniosła 23,1 mld zł, co stanowiło 1,83% wartości dodanej w Polsce (Załącznik 6).

Tabela 2. Struktura „sportowej” produkcji globalnej i wartości dodanej według sekcji PKD w roku 2010

SEKCJA według PKD 2007	Nazwa sekcji	produkcja globalna	wartość dodana
		%	%
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0,5%	0,4%
B	Górnictwo i wydobywanie	1,0%	1,3%
C	Przetwórstwo przemysłowe	19,9%	12,6%
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię	2,8%	2,5%

SEKCJA według PKD 2007	Nazwa sekcji	produkcja globalna	wartość dodana
		%	%
	elektryczną, gaz parę wodną i gorącą wodę		
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami	0,7%	0,9%
F	Budownictwo	14,8%	11,0%
G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych	6,9%	8,8%
H	Transport i gospodarka magazynowa	4,0%	3,2%
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1,8%	1,8%
J	Informacja i komunikacja	2,6%	2,7%
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1,8%	2,2%
L	Działalność związana z obsługą nieruchomości	2,3%	2,6%
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4,9%	4,8%
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	4,0%	4,2%
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; ubezpieczenia społeczne	0,02%	0,02%
P	Edukacja	14,6%	22,8%
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	0,2%	0,4%
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	14,2%	13,6%
S	Pozostała działalność usługowa	2,8%	4,2%
Razem		100,0%	100,0%

Źródło: opracowanie własne

W strukturze wartości dodanej (Tabela 2) dominowały usługi związane z edukacją (22,8%), działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (13,6%). Na dalszych miejscach w tym rankingu uplasował się przemysł przetwórczy (12,6%), budownictwo (11,0%) oraz usługi związane z handlem i naprawą pojazdów samochodowych (8,8%). Struktura wartości dodanej nie uległa więc większym zmianom w roku 2010 w porównaniu do podobnej struktury wyznaczonej dla roku 2008.

5.3. Pracujący na rzecz sportu

W roku 2010 liczba pracujących na rzecz sportu (bezpośrednio i pośrednio zaangażowanych w produkcję wyrobów i usług przeznaczonych na zaspokojenie popytu finalnego na produkty sportowe) kształtowała się na poziomie 294,3 tys. osób, co stanowiło 2,09% ogólnej liczby pracujących w gospodarce narodowej (Załącznik 7).

Struktura pracujących w sektorze sportu jest podobna do struktury „sportowej” produkcji globalnej w badanym okresie.

Tabela 3. Struktura pracujących na rzecz sportu w roku 2010

SEKCJA według PKD	Nazwa sekcji	pracujący
		%
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1,6%
B	Górnictwo i wydobywanie	0,5%
C	Przetwórstwo przemysłowe	13,3%
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz parę wodną i gorącą wodę	0,7%
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami	0,6%
F	Budownictwo	7,2%
G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych	6,2%
H	Transport i gospodarka magazynowa	3,1%
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	2,0%
J	Informacja i komunikacja	1,1%
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1,0%
L	Działalność związana z obsługą nieruchomości	0,6%
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2,0%
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	5,0%
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; ubezpieczenia społeczne	0,4%
P	Edukacja	25,2%
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	0,3%
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	19,9%
S	Pozostała działalność usługowa	9,3%
Razem		100,0%

Źródło: opracowanie własne

W strukturze pracujących (Tabela 3) dominują takie sekcje działalności jak: edukacja (25,2%), działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (19,9%), przetwórstwo przemysłowe (13,3%) i budownictwo (7,2%).

Zmiany w strukturze „sportowej” produkcji globalnej w kierunku działalności związanych z przemysłem i budownictwem, charakteryzujących się relatywnie wyższą wydajnością pracy w porównaniu z usługami związanymi z kulturą, rozrywką i rekreacją czy edukacją, mogą być powodem, że zatrudnienie w sektorze sportu nie wzrosło w roku 2010.

6. Podsumowanie

Oszacowana wartość sektora sportowego w Polsce stanowiła 2,26% PKB w roku 2010 i wyniosła 32,1 mld zł.

Realny wzrost „sportowego” PKB wyniósł 6,1% w latach 2008 – 2010.

Zatrudnienie związane ze sportem stanowiło 2,09% ogólnej liczby zatrudnionych w gospodarce w roku 2010 i kształtowało się na poziomie 294,3 tys. osób.

Import produktów sportowych kształtował się na poziomie 2,8 mld zł w roku 2010.

Eksport produktów sportowych w roku 2010 wyniósł 4 mld zł.

W latach 2008 i 2010 udziały sportu w PKB i w zatrudnieniu pozostały na podobnym poziomie, ale zmieniła się struktura popytu finalnego na produkty sportowe: w roku 2010 zmniejszył się udział spożycia i eksportu produktów sportowych, co zostało zrekompensowane przez wzrost udziału inwestycji w sektorze sportu.

Wzrost udziału inwestycji związanych ze sportem o 4 punkty procentowe w „sportowym” PKB wynikał z programu budowy obiektów sportowych w związku z Euro 2012.

W strukturze sportowego PKB największy udział mają usługi związane ze sportem, budowa obiektów sportowych, usługi związane z grami losowymi oraz sportowe usługi edukacyjne.

Największy udział w popycie na dobra i usługi sportowe stanowi spożycie gospodarstw domowych (50% popytu na produkty sportowe) oraz spożycie instytucji rządowych i samorządowych (17%) i akumulacja w sektorze sportu (16% popytu sportowego).

W popycie na sportowe produkty przemysłu przetwórczego w roku 2010 dominują wyroby z metali, motocykle i rowery, łodzie (głównie na eksport) oraz sprzęt sportowy.

W roku 2010 w sportowej produkcji globalnej największy był udział przetwórstwa przemysłowego, budownictwa, usług edukacyjnych oraz działalności w kulturze i rekreacji.

Wśród pracujących na rzecz sportu w roku 2010 dominowały: edukacja, działalność związana z kulturą i rekreacją, przetwórstwo przemysłowe i budownictwo.

Rachunek Satelitarny Sportu dla Polski za rok 2010 wskazuje na zmiany struktury sportowej produkcji globalnej i sportowego PKB w kierunku działalności związanych z przemysłem i budownictwem oraz inwestycjami w sektorze sportu.

Bibliografia

Ahlert G., 2013, The German Sport Satellite Account (SSA), GWS Discussion Paper 2013/4.

Austria Sport Satellite Accounts, G. Grohal, SpEA, 2015.

Bilans przepływów międzygałęziowych w bieżących cenach bazowych w 2010 r., Departament Rachunków Narodowych, GUS, 2015.

Budżety gospodarstw domowych w 2010 roku, GUS, Warszawa, 2011.

Domańska W., Jabłonowski G., Europejskie rachunki ekonomiczne środowiska, Wiadomości Statystyczne, nr 7, 2012, 24-30.

European Commission, 2013, Sport Satellite Accounts. A European Project: New Results.

European System of Accounts ESA 2010, Eurostat, European Commission, 2013.

- GUS, Tablice podaży i wykorzystania za rok 2010, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 2015.
- Informacja o wykonaniu zadań i budżetu w roku 2010, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Warszawa, 2015.
- Leontief W., Quantitative Input-Output Relation in the Economic System Of the United States, Review of Economics and Statistics, Vol. 18, No. 3, 1936.
- Liberda B., 2011, Sport Satellite Account for Poland, 2011, 58th ISI World Statistics Congress, 21-26 August 2011, Dublin, Ireland.
- Liberda B., I. Świeczewska, Ł. Tomaszewicz, 2011, Sport Satellite Accounts: the example of Poland, EU Conference on Sport Statistics, 23 March 2011, Brussels.
- Liberda B., I. Świeczewska, Ł. Tomaszewicz, 2013, Metody bilansowe w analizie sektora sportowego w Polsce, w *Metody ilościowe w ekonomii*, Tom 1, red. B. Kryk, Uniwersytet Szczeciński, 223-238.
- Methodological Manual for a Sport Satellite Account, Statistics Netherlands, The Hague/Heerlen, 2012.
- Polska Klasyfikacja Działalności (PKD), Zeszyty Metodyczne i Klasyfikacje, GUS, Warszawa, 2008.
- Rachunek satelitarny sportu dla Polski za 2008 rok, Raport dla Ministerstwa Sportu i Turystyki, B. Liberda, Ł. Tomaszewicz, I. Świeczewska, J. Trębska, Warszawa, 2013.
- Rachunek satelitarny sportu dla Polski, Instytut Statystyki Publicznej, GUS, Raport dla Ministerstwa Sportu i Turystyki, Warszawa, 2010.
- Rachunek satelitarny turystyki 2005, Instytut Turystyki, Warszawa, 2008.
- Rachunki narodowe według sektorów i podsektorów instytucjonalnych w latach 2010-2013, GUS, Warszawa, 2015.
- Study on the Contribution of Sport to Economic Growth and Employment in the EU, Report for EC, 2012.
- System of National Accounts 2008, European Commission, New York, 2009.
- Uczestnictwo Polaków w sporcie i rekreacji ruchowej w 2012 roku, GUS, Warszawa, 2013.
- UK Sport Satellite Account, 2011 and 2012, Sport Industry Research Centre, Sheffield Hallam University, for Department for Culture, Media and Sport, UK Gov.2015.

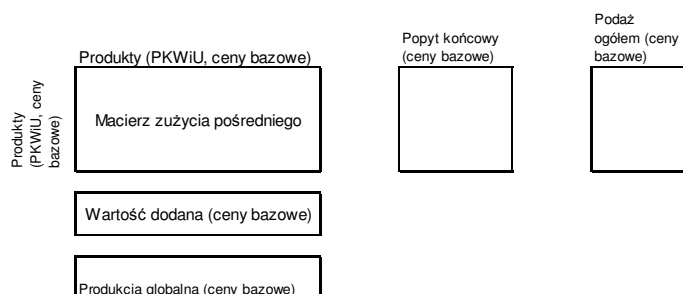
Załącznik 1. Schemat wydatków i przychodów na rachunkach niefinansowych sektorów instytucjonalnych

Rachunek	Przychody	Wydatki
RACHUNKI BIEŻĄCE		
Rachunki produkcji	przychody z tytułu sprzedaży produkcji zaspokajającej popyt pośredni i finalny	koszty materiałowe pozycja bilansująca: koszty z tytułu zaangażowania pierwotnych czynników produkcji - wartość dodana (PKB)
Rachunek tworzenia dochodów - wartości dodanej	wartość dodana (produkcja globalna - zużycie pośrednie)	koszty związane z zatrudnieniem podatki od producentów minus dotacje dla producentów podatek od produktów minus dotacje do produktów pozycja bilansująca: nadwyżka operacyjna brutto
Rachunek podziału pierwotnego dochodów	nadwyżka operacyjna brutto	dochody z tytułu własności
	koszty związane z zatrudnieniem	pozycja bilansująca: dochody pierwotne brutto
	podatki od producentów minus dotacje dla producentów	
	podatki od produktów minus dotacje do produktów	
	dochody z tytułu własności	
Rachunek podziału wtórnego dochodów	dochody pierwotne brutto	podatki od dochodów i majątku
	podatki od dochodów i majątku	świadczenia z ubezpieczeń społecznych oraz inne transfery socjalne
	świadczenia z ubezpieczeń społecznych oraz inne transfery socjalne	różne transfery bieżące
	różne transfery bieżące	pozostałe transfery bieżące
	pozostałe transfery bieżące	pozycja bilansująca: dochody do dyspozycji brutto
Rachunek wykorzystania dochodów do dyspozycji	dochody do dyspozycji brutto	transfery socjalne w naturze
	transfery socjalne w naturze	pozycja bilansująca: skorygowane dochody do dyspozycji brutto
Rachunek wykorzystania skorygowanych dochodów do dyspozycji	skorygowane dochody do dyspozycji brutto	spożycie
	korekta z tytułu zmiany w uprawnieniach emerytalno-rentowych	korekta z tytułu zmiany w uprawnieniach emerytalno-rentowych
		pozycja bilansująca: oszczędności brutto
RACHUNKI AKUMULACJI		
Rachunek kapitałowy	oszczędności brutto	transfery kapitałowe
	saldo obrotów bieżących z zagranicą	nakłady brutto na środki trwałe
		przyrost rzeczowych środków obrotowych

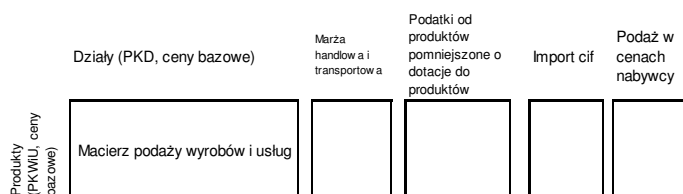
	transfery kapitałowe	pozycja bilansująca: wierzitelności/zadłużenie netto
--	----------------------	---

Załącznik 2. Schemat budowy tablic input-output

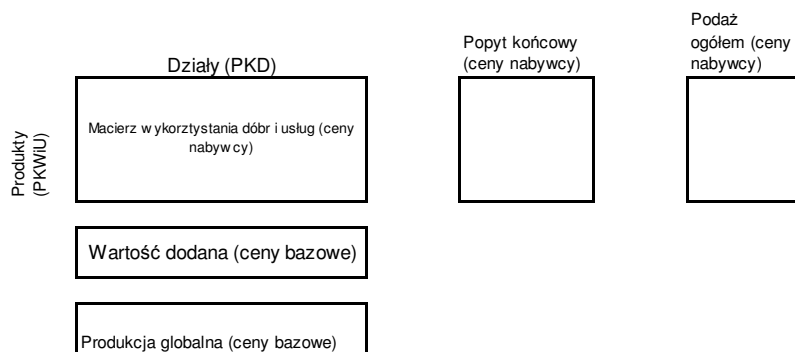
a) Bilans przepływów międzygałęziowych

b) Tablica podaży wyrobów i usług

c) tablica wykorzystania wyrobów i usług

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Bilansu przepływów międzygałęziowych*, 2009, s. 86-84 oraz *Rachunku podaży i wykorzystania*, 2009, s. 102-105.

Załącznik 3. Klasyfikacja grup produktów i działów związanych ze sportem

Sekcja PKD	Kod PKWiU (2008)	Wybrane produkty i usługi związane ze sportem
A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	01.43.10	Konie i pozostałe zwierzęta koniowate, żywe
C - Przetwórstwo przemysłowe	14.13.11-14.21,24,31,35	Płaszczki, kurtki, peleryny, skafandry, wiatrówki i podobne wyroby, zestawy odzieżowe, bryczesy i szorty
	14.14.30	T-shirty i podkoszulki
	14.19.12,13,22	Dresy, ubiory narciarskie, stroje kąpielowe i pozostała odzież, rękawiczki, mitenki i rękawice z jednym palcem

Raport wykonany na zlecenie i ze środków budżetowych Ministerstwa Sportu i Turystyki

	15.20.11,21,29	Obuwie nieprzemakalne, z podeszwami i wierzchami wykonanymi z gumy lub tworzyw sztucznych (z wyłączeniem obuwia z metalowym noskiem ochronnym), obuwie do tenisa, koszykówki, pantofle gimnastyczne, buty treningowe itp. z cholewkami, z materiałów włókienniczych, pozostałe obuwie sportowe (z wyłączeniem butów narciarskich i łyżwiarskich)
	21.20.1,2	Leki i pozostałe wyroby farmaceutyczne
	25.71.15	Szpady, szable, kordy, bagnety, lance oraz podobna broń i jej części
	25.99.24,26	Statuetki i pozostałe wyroby dekoracyjne oraz ramki do fotografii, obrazków lub podobne, ramki z lusterkami, z metali nieszlachetnych, śruby napędowe do statków lub łodzi i ich łopatki
	30.12.11,12,19,99	Łodzie żaglowe wypoczynkowe lub sportowe, włączając z silnikiem pomocniczym, łodzie nadmuchiwane wypoczynkowe lub sportowe, pozostałe pływające jednostki wypoczynkowe lub sportowe; łodzie wiosłowe i kajaki, usługi podwykonawców związane z produkcją łodzi wycieczkowych i sportowych
	33.15.10	Usługi naprawy i konserwacji statków, łodzi i pozostałych konstrukcji pływających
	30.91.1	Motocykle i przyczepy motocyklowe boczne
	30.92.10, 30.92.20;	Rowery dwukołowe i pozostałe rowery bezsilnikowe, z wyłączeniem części i akcesoriów, wózki inwalidzkie, z wyłączeniem części i akcesoriów
	32.3	Sprzęt sportowy
	32.40.42	Artykuły przeznaczone do gry w bilard, do gier towarzyskich, stołowych lub salonowych; pozostałe gry uruchamiane przez wrzucenie monety lub żetonu
	32.50.21	Instrumenty i urządzenia do zastosowań terapeutycznych; respiratory
F - Budownictwo	42.99.12	Obiekty sportowe i rekreacyjne
	42.99.22	Roboty ogólnobudowlane związane z budową stadionów i boisk sportowych

Załącznik 3. Klasyfikacja grup produktów i działów związanych ze sportem (cd.)

G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	46.49.33	Sprzedaż hurtowa artykułów sportowych, włączając rowery
	47.00.65,66	Sprzedaż detaliczna sprzętu sportowego, sprzedaż detaliczna sprzętu turystycznego
H - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami	55.10.10	Usługi w zakresie noclegów i usługi towarzyszące świadczone przez hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe

gastronomicznymi	55.20.11; 55.30.12; 55.90.19	Usługi świadczone przez schroniska młodzieżowe oraz chaty lub domki, Usługi w zakresie noclegów i usługi towarzyszące świadczone przez pola kempingowe, pozostałe usługi związane z zakwaterowaniem, gdzie indziej niesklasyfikowane
	56.10.1; 56.30.10	Usługi restauracji i pozostałych placówek gastronomicznych, usługi przygotowywania i podawania napojów
	56.21.19, 56.29,20	Usługi przygotowywania i dostarczania żywności dla pozostałych odbiorców zewnętrznych (katering), usługi stołówkowe
I - Transport i gospodarka magazynowa	49.10.1	Transport kolejowy pasażerski międzymiastowy
	49.31.21, 49.39.20	Transport drogowy pasażerski, rozkładowy, miejski i podmiejski, transport pasażerski kolejkami linowymi naziemnymi, kolejkami linowymi i wyciągami narciarskimi
	51.10.11,13	Transport lotniczy regularny krajowy pasażerski, transport lotniczy regularny międzynarodowy pasażerski
J - Informacja i komunikacja	58.13.10,20; 58.14.11,20	Gazety, czasopisma i pozostałe periodyki drukowane lub na nośnikach (dyskach, taśmach i innych), gazety, czasopisma i pozostałe periodyki on-line
	59.11.13; 59.20.11-12,21-22; 60.10.11-12,20,30; 60.20.11-14,20,31-32	Usługi związane z produkcją pozostałych programów telewizyjnych i nagrań wideo, usługi w zakresie nagrywania dźwięku, usługi w zakresie nagrywania wydarzeń na żywo, usługi związane z produkcją audycji radiowych, oryginały nagranych programów radiowych, usługi nadawania programów radiofonicznych, oryginały nadawanych programów radiofonicznych, sprzedaż czasu na cele reklamowe w radio, usługi związane z nadawaniem programów telewizyjnych w trybie on-line
N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	79.90.39	Usługi w zakresie rezerwacji biletów wstępu na imprezy rekreacyjne, rozrywkowe i sportowe oraz pozostałe usługi w zakresie rezerwacji, gdzie indziej niesklasyfikowane
O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	84.13.16	Usługi administracji publicznej w zakresie turystyki
P - Edukacja	85.1	Wychowanie przedszkolne
	85.2	Usługi szkół podstawowych
	85.3; 85.41	Usługi gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, z wyłączeniem szkół policealnych; Usługi szkół policealnych

Rachunek Satelitarny Sportu dla Polski za 2010 rok

	85.42	Usługi zakładów kształcenia nauczycieli, kolegów pracowników służb społecznych oraz usługi szkół wyższych
	85.51.1	Usługi w zakresie pozaszkolnych form edukacji
	85.6	Usługi wspomagające edukację
Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	86	Usługi w zakresie opieki zdrowotnej
R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	92.00.11-19,21,29	Usługi zw. z grami losowymi
	93	Usługi związane ze sportem, rozrywką i rekreacją
S - Pozostała działalność usługowa	96.04; 96.09	Usługi związane z poprawą kondycji fizycznej; pozostałe usługi indywidualne, gdzie indziej niesklasyfikowane

ZAŁĄCZNIK 4. Popyt finalny na produkty sportowe w 2010 r., ceny nabywcy, w tys. zł

Symbol grupy bilansowej	Nazwa grupy bilansowej	Symbol PKWiU 2008	Spożycie				akumulacja brutto			Eksport	RAZEM Popyt finalny	Import	PKB sportu
			przez gospodarstwa domowe	przez instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	przez instytucje rządowe i samorządowe	Razem spożycie	nakłady brutto na środki trwałe	przyrost rzeczowych środków obrotowych	Razem akumulacja				
027	Konie, owce, kozy	01.43.10	22 476			22 476			0	8 562	31 038	1 313	29 725
121	Pozostała odzież wierzchnia	14.13.11-14, 21,24,31,35	328 241			328 241		-40 949	-40 949	196 315	483 607	120 615	362 992
122	Bielizna	14.14.30	254 359			254 359		-3 651	-3 651	361 244	611 952	57 549	554 403
123	Pozostała odzież	14.19.12,13, 22	118 072			118 072		-7 855	-7 855	421 385	531 602	7 927	523 675
129	Obuwie	15.20.11,21, 29	101 256			101 256		-36 182	-36 182	20 295	85 369	27 042	58 327
180	Leki i pozostałe wyroby farmaceutyczne	21.20.1,2	430 279	170	162 862	593 311		0	0	33 281	626 592	59 015	567 577
239	Wyroby nożownicze i sztucce	25.71.15	5 795			5 795		0	0		5 795		5 795
247	Pozostałe wyroby z metali	25.99.24,26	38 615			38 615		95 895	95 895	1 423 149	1 557 659	820 431	737 228
346	Łodzie	30.12.11,12, 19,99	34 497			34 497		19 587	19 587	709 869	763 953	51 003	712 950
407	Naprawa statków, łodzi	33.15.10	6 293			6 293		0	0		6 293		6 293
355, 357	Motocykle i przyczepy motocyklowe; rowery, wózki inwalidzkie i dziecięce	30.91.1; 30.92.10; 30.92.20	267 345			267 345			0	334 964	602 309	170 350	431 959
359	Pozostały sprzęt transportowy	30.99	46 704			46 704		0	0	4 865	51 569	11 369	40 200
369	Sprzęt sportowy	32.3	311 449	3 047	17 681	332 177	423 478	3 914	427 392	180 706	940 275	516 402	423 873
370	Gry i zabawki	32.40.42	95 612	83	415	96 110		3 057	3 057	12 703	111 870	9 630	102 240
371	Urządzenia, instrumenty i wyroby medyczne	32.50.21	54 920			54 920		3 154	3 154		58 074		58 074

Raport wykonany na zlecenie i ze środków budżetowych Ministerstwa Sportu i Turystyki

Symbol grupy bilansowej	Nazwa grupy bilansowej	Symbol PKWiU 2008	Spożycie				akumulacja brutto			Eksport	RAZEM Popyt finalny	Import	PKB sportu
			przez gospodarstwa domowe	przez instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	przez instytucje rządowe i samorządowe	Razem spożycie	nakłady brutto na środki trwałe	przyrost rzeczowych środków obrotowych	Razem akumulacja				
450	Pozostałe obiekty inżynieryjne; roboty budowlane	42.99.12	0		35 805	35 805	5 032 981	28 698	5 061 679		5 097 484		5 097 484
461	Handel hurtowy	46.49.33	0			0		0	0		0		0
462	Handel detaliczny	47.00.65,66	0			0		0	0		0		0
477	Usługi hotelarskie	55.10.10	39 333			39 333		6 040	6 040		45 373		45 373
478	Usługi pozostałe. obiektów zakwaterowania	55.20.11; 55.30.12; 55.90.19	15 982			15 982		1	1		15 983		15 983
479	Usługi restauracji	56.10.1; 56.30.10	272 879			272 879		2 894	2 894		275 773	67	275 706
480	Usługi przygotowania żywności dla odbiorców zewnętrznych	56.21.19, 56.29.20	57 042			57 042		1 538	1 538		58 580		58 580
463 465 472	Transport kolejowy pasażerski, pozostały transport lądowy pasażerski, transport lotniczy pasażerski	49.10.1			497	497		0	0		497	2	495
482	Gazety i czasopisma	58.13.10,20; 58.14.11,20	149 653			149 653		0	0		149 653	5 611	144 042
487	Nadawanie programów radiowych i telewizyjnych	59.20.11-12,21-22; 60.10.11-12,20,30,40; 59.11.13; 60.20.11-14,20,31-32	65 625		3 036	68 661		0	0		68 661		68 661
519	Usługi organizatorów turystyki	79.90.39	1 889 574		18 746	1 908 320		-2 098	-2 098		1 906 222	213 110	1 693 112
523	Usługi administracji publicznej	84.13.16	0		23 223	23 223		0	0		23 223		23 223

Raport wykonany na zlecenie i ze środków budżetowych Ministerstwa Sportu i Turystyki

Symbol grupy bilansowej	Nazwa grupy bilansowej	Symbol PKWiU 2008	Spożycie				akumulacja brutto			Eksport	RAZEM Popyt finalny	Import	PKB sportu
			przez gospodarstwa domowe	przez instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	przez instytucje rządowe i samorządowe	Razem spożycie	nakłady brutto na środki trwałe	przyrost rzeczowych środków obrotowych	Razem akumulacja				
525	Wychowanie przedszkolne	85.1	286 680			286 680		0	0		286 680		286 680
526 527 528	Usługi szkół podstawowych, Usługi gimnazjów, liceów, Usługi szkół wyższych	85.2; 85.3; 85.41; 85.42	517 406,53		3 945 348	4 462 755		0	0		4 462 755	44 989	4 417 766
529 530	Usługi pozaszk. form edukacji; Usługi wspom. Edukację	85.51.1; 85.6	0		454 817	454 817		0	0		454 817		454 817
531	Usługi w zakresie opieki zdrowotnej	86	23 534		42	23 576		87	87		23 663	108	23 555
535	Usługi związane z grami losowymi	92.0011-19,21,29	4 503 780			4 503 780		0	0		4 503 780		4 503 780
542	Usługi związane z poprawą kondycji fizycznej	96.04; 96.09	3 633 157			3 633 157		-14 166	-14 166		3 618 991	251 400	3 367 591
536	Usługi związane ze sportem	93	3 809 475	2 144 386	1 214 633	7 168 494		137	137	269 423	7 438 054	415 787	7 022 267
RAZEM			17 380 034	2 147 686	5 877 105	25 404 825	5 456 459	60 101	5 516 560	3 976 761	34 898 146	2 783 720	32 114 426
% popytu finalnego			49,8%	6,2%	16,8%	72,8%	15,6%	0,2%	15,8%	11,4%	100,0%		

Źródło: opracowanie własne

Załącznik 5. Wartość (w tys. zł) i struktura popytu finalnego (w %) na produkty sportowe w roku 2010

Nazwa grupy bilansowej	Symbol PKWiU 2008	RAZEM	Popyt finalny	Struktura popytu finalnego
Usługi związane ze sportem	93		7 438 054	21,31%
Pozostałe obiekty inżynieryjne; roboty budowlane	42.99.12		5 097 484	14,61%
Usługi związane z grami losowymi	92.0011-19,21,29		4 503 780	12,91%
Usługi szkół podstawowych, usługi gimnazjów, liceów, usługi szkół wyższych	85.2; 85.3; 85.41; 85.42		4 462 755	12,79%
Usługi związane z poprawą kondycji fizycznej	96.04; 96.09		3 618 991	10,37%
Usługi organizatorów turystyki	79.90.39		1 906 222	5,46%
Pozostałe wyroby z metali	25.99.24,26		1 557 659	4,46%
Sprzęt sportowy	32.3		940 275	2,69%
Łodzie	30.12.11,12,19,99		763 953	2,19%
Leki i pozostałe wyroby farmaceutyczne	21.20.1,2		626 592	1,80%
Bielizna	14.14.30		611 952	1,75%
Motocykle i przyczepy mot., Rowery, wózki inwalidzkie i dziecięce	30.91.1; 30.92.10; 30.92.20		602 309	1,73%

Nazwa grupy bilansowej	Symbol PKWiU 2008	RAZEM	Popyt finalny	Struktura popytu finalnego
Pozostała odzież	14.19.12,13,22	531 602		1,52%
Pozostała odzież wierzchnia	14.13.11-14, 21,24,31,35	483 607		1,39%
Usługi pozaszkolne form edukacji; Usługi wspomagające edukację	85.51.1; 85.6	454 817		1,30%
Wychowanie przedszkolne	85.1	286 680		0,82%
Usługi restauracji	56.10.1; 56.30.10	275 773		0,79%
Gazety i czasopisma	58.13.10,20; 58.14.11,20	149 653		0,43%
Gry i zabawki	32.40.42	111 870		0,32%
Obuwie	15.20.11,21,29	85 369		0,24%
Nadawanie programów radiowych i telewizyjnych	59.20.11-12,21-22; 60.10.11-12,20,30,40; 59.11.13; 60.20.11-14,20,31-32	68 661		0,20%
Usługi przygotowania żywności dla odbiorców zewnętrznych	56.21.19, 56.29,20	58 580		0,17%
Urządzenia, instrumenty i wyroby medyczne	32.50.21	58 074		0,17%
Pozostały sprzęt transportowy	30.99	51 569		0,15%
Usługi hotelarskie	55.10.10	45 373		0,13%
Konie, owce, kozy	01.43.10	31 038		0,09%
Usługi w zakresie opieki zdrowotnej	86	23 663		0,07%

Raport wykonany na zlecenie i ze środków budżetowych Ministerstwa Sportu i Turystyki

Nazwa grupy bilansowej	Symbol PKWiU 2008	RAZEM	Popyt finalny	Struktura popytu finalnego
Usługi administracji publicznej	84.13.16		23 223	0,07%
Usługi pozostałe obiektów zakwaterowania	55.20.11; 55.30.12; 55.90.19		15 983	0,05%
Naprawa statków, łodzi	33.15.10		6 293	0,02%
Wyroby nożownicze i sztucce	25.71.15		5 795	0,02%
Transport kolejowy pasażerski, pozostały transport lądowy pasażerski, transport lotniczy pasażerski	49.10.1		497	0,00%
RAZEM	34 898 146		100,00%	

Źródło: opracowanie własne

ZAŁĄCZNIK 6. Produkcja globalna i wartość dodana „sportowa” w roku 2010, ceny bazowe

Oznaczenie sekcji PKD 2007	Oznaczenie działu PKD 2007	Nazwa działu	Produkcja globalna, ceny bieżące, tys. zł	Wartość dodana, ceny bieżące, tys. zł
A	(01)	uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo	169 247,6	63 810,7
	(02)	leśnictwo i pozyskiwanie drewna	68 258,2	32 055,7
	(03)	rybactwo	1 783,5	787,4
B	(05)	wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	200 900,1	131 600,1
	(06)	górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego	4 817,2	3 147,6
	(07)	górnictwo rud metali	158 716,1	99 787,7
	(08)	pozostałe górnictwo i wydobywanie	121 282,0	51 556,1
	(09)	działalność usługowa wspomagająca górnictwo	12 597,9	5 199,5
C	(10)	produkcja artykułów spożywczych	297 494,6	68 447,6
	(11)	produkcja napojów	59 199,8	17 638,0
	(12)	produkcja wyrobów tytoniowych	1 652,0	940,8
	(13)	produkcja wyrobów tekstylnych	106 031,8	36 671,3
	(14)	produkcja odzieży	697 852,1	307 998,4
	(15)	produkcja skór i wyrobów skórzanych	40 371,9	13 664,2

ZAŁĄCZNIK 6. Produkcja globalna i wartość dodana „sportowa” w roku 2010, ceny bazowe

Oznaczenie sekcji PKD 2007	Oznaczenie działu PKD 2007	Nazwa działu	Produkcja globalna, ceny bieżące, tys. zł	Wartość dodana, ceny bieżące, tys. zł
	(16)	produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	285 687,9	88 298,3
	(17)	produkcja papieru i wyrobów z papieru	266 244,8	67 967,8
	(18)	poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	203 530,9	75 595,9
	(19)	produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	600 477,3	86 103,6
	(20)	produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	330 284,0	77 076,4
	(21)	produkcja wyrobów farmaceutycznych	275 690,5	103 217,0
	(22)	produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	569 212,7	163 172,7
	(23)	produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	571 501,4	190 583,5
	(24)	produkcja metali	383 596,2	50 086,5
	(25)	produkcja wyrobów z metali	1 885 608,0	633 177,9
	(26)	produkcja komputerów, wyrobów elektron. i optycznych	108 933,8	17 952,9
	(27)	produkcja urządzeń elektrycznych	182 717,3	43 366,4
	(28)	produkcja maszyn i urządzeń	187 411,7	66 003,0

Raport wykonany na zlecenie i ze środków budżetowych Ministerstwa Sportu i Turystyki

ZAŁĄCZNIK 6. Produkcja globalna i wartość dodana „sportowa” w roku 2010, ceny bazowe

Oznaczenie sekcji PKD 2007	Oznaczenie działu PKD 2007	Nazwa działu	Produkcja globalna, ceny bieżące, tys. zł	Wartość dodana, ceny bieżące, tys. zł
	(29)	produkcja pojazdów samochodów, przyczep i naczep	162 873,4	27 326,3
	(30)	produkcja pozostałego sprzętu transportowego	1 180 474,6	357 472,9
	(31)	produkcja mebli	71 263,7	23 701,9
	(32)	pozostała produkcja wyrobów	717 359,6	265 370,0
	(33)	naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	513 688,4	167 942,3
D	(35)	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	1 382 082,4	583 179,3
	(36)	pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	105 096,8	68 662,3
E	(37)	odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	130 139,1	83 273,3
	(38)	gospodarka odpadami; odzysk surowców	120 228,5	47 144,3
	(39)	rekultywacja	4 798,0	2 383,2
F	(41-43)	budownictwo	7 197 156,7	2 542 980,3
G	(45)	handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi oraz ich naprawa	572 419,2	421 681,9
	(46)	handel hurtowy	1 532 194,7	798 106,8

ZAŁĄCZNIK 6. Produkcja globalna i wartość dodana „sportowa” w roku 2010, ceny bazowe

Oznaczenie sekcji PKD 2007	Oznaczenie działu PKD 2007	Nazwa działu	Produkcja globalna, ceny bieżące, tys. zł	Wartość dodana, ceny bieżące, tys. zł
	(47)	handel detaliczny	1 263 974,4	817 457,6
H	(49)	transport lądowy i rurociągowy	1 243 076,7	434 887,0
	(50)	transport wodny	37 199,5	19 863,7
	(51)	transport lotniczy	222 463,2	62 226,1
	(52)	magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport	345 981,8	155 966,5
	(53)	działalność pocztowa i kurierska	105 976,9	72 846,9
I	(55)	Zakwaterowanie	490 882,5	247 609,9
	(56)	Gastronomia	362 325,2	157 359,7
J	(58)	działalność wydawnicza	263 305,1	137 170,5
	(59)	produkcja filmów, programów telewizyjnych i nagrań	52 617,6	25 372,7
	(60)	nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych	233 730,5	98 870,6
	(61)	Telekomunikacja	327 884,4	147 747,9
	(62)	działalność związana z oprogramowaniem i doradztwo w zakresie informatyki	313 703,1	171 397,3

ZAŁĄCZNIK 6. Produkcja globalna i wartość dodana „sportowa” w roku 2010, ceny bazowe

Oznaczenie sekcji PKD 2007	Oznaczenie działu PKD 2007	Nazwa działu	Produkcja globalna, ceny bieżące, tys. zł	Wartość dodana, ceny bieżące, tys. zł
	(63)	działalność usługowa w zakresie informacji	72 388,5	37 185,1
K	(64)	finansowa działalność usługowa	754 339,5	466 418,2
	(65)	ubezpieczenia, reasekuracja i fundusze emerytalne	79 130,4	23 354,7
	(66)	działalność wspomagająca usługi finansowe oraz ubezpieczenia i fund. emeryt.	44 450,0	18 009,2
L	(68)	czynsze umowne, pozostała obsługa rynku nieruchomości	1 127 509,1	611 161,5
M	(69)	działalność prawnicza, rachunkowo-księgową i doradztwo podatkowe	1 099 752,9	427 286,2
	(70)	działalność firm centralnych; doradztwo w zarządzaniu	593 476,4	342 842,8
	(71)	działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne	139 459,2	71 106,0
	(72)	badania naukowe i prace rozwojowe	0,0	0,0
	(73)	reklama, badanie rynku i opinii publicznej	185 509,9	105 757,5
	(74)	pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	356 649,6	159 730,1
	(75)	działalność weterynaryjna	12 619,7	7 558,8

Raport wykonany na zlecenie i ze środków budżetowych Ministerstwa Sportu i Turystyki

ZAŁĄCZNIK 6. Produkcja globalna i wartość dodana „sportowa” w roku 2010, ceny bazowe

Oznaczenie sekcji PKD 2007	Oznaczenie działu PKD 2007	Nazwa działu	Produkcja globalna, ceny bieżące, tys. zł	Wartość dodana, ceny bieżące, tys. zł
N	(77)	wynajem i dzierżawa	38 513,2	27 225,1
	(78)	działalność związana z zatrudnieniem	126 939,1	71 741,4
	(79)	działalność związana z turystyką	1 058 767,8	603 443,6
	(80)	działalność detektywistyczna i ochroniarska	452 008,2	131 727,7
	(81)	utrzymanie porządku w budynkach i zagospodarowanie zieleni	93 043,6	56 358,2
	(82)	administracyjna obsługa biura; wspomaganie działalności gospodarczej	153 732,6	70 406,6
O	(84)	administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	8 745,4	4 991,6
P	(85)	edukacja	7 115 152,5	5 265 897,5
Q	(86)	opieka zdrowotna	113 472,6	87 716,6
	(87-88)	pomoc społeczna	0,0	0,0
R	(90)	działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką	245 325,9	151 510,3
	(91)	dział. bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała dział. związana z kulturą	21 501,1	12 196,5

Raport wykonany na zlecenie i ze środków budżetowych Ministerstwa Sportu i Turystyki

ZAŁĄCZNIK 6. Produkcja globalna i wartość dodana „sportowa” w roku 2010, ceny bazowe

Oznaczenie sekcji PKD 2007	Oznaczenie działu PKD 2007	Nazwa działu	Produkcja globalna, ceny bieżące, tys. zł	Wartość dodana, ceny bieżące, tys. zł
S	(92)	działalność związana z grami losowymi i zakładami wzajemnymi	3 759 449,4	1 717 129,5
	(93)	działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	2 879 952,9	1 267 499,1
	(94)	działalność organizacji członkowskich	13 664,5	5 213,9
	(95)	naprawa i konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego	76 155,4	15 682,1
	(96)	pozostała indywidualna działalność usługowa	1 264 681,7	944 761,1
	RAZEM			48 630 388,4
UDZIAŁ W PRODUKCJI GLOBALNEJ/WARTOŚCI DODANEJ WYTWORZONEJ W GOSPODARCE NARODOWEJ			1,68%	1,83%

Źródło: obliczenia własne

ZAŁĄCZNIK 7. Liczba pracujących na rzecz sportu według działów w 2010 r. (w osobach)

Oznaczenie sekcji	Oznaczenie działu	Nazwa działu	Pracujący, w osobach
A	(01)	uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo	4 486
	(02)	leśnictwo i pozyskiwanie drewna	355
	(03)	rybactwo	10
B	(05)	wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	971
	(06)	górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego	6
	(07)	górnictwo rud metali	182
	(08)	pozostałe górnictwo i wydobywanie	397
	(09)	działalność usługowa wspomagająca górnictwo	56
C	(10)	produkcja artykułów spożywczych	840
	(11)	produkcja napojów	84
	(12)	produkcja wyrobów tytoniowych	2
	(13)	produkcja wyrobów tekstylnych	642
	(14)	produkcja odzieży	9 175
	(15)	produkcja skór i wyrobów skórzanych	324
	(16)	produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	1 324
	(17)	produkcja papieru i wyrobów z papieru	573
	(18)	poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	813
	(19)	produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	149
	(20)	produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	533
	(21)	produkcja wyrobów farmaceutycznych	514
	(22)	produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1 736
	(23)	produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	1 786
	(24)	produkcja metali	620
	(25)	produkcja wyrobów z metali	7 770
	(26)	produkcja komputerów, wyrobów elektron. i optycznych	176
	(27)	produkcja urządzeń elektrycznych	426
	(28)	produkcja maszyn i urządzeń	701
	(29)	produkcja pojazdów samochodowych przyczep i naczep	254
(30)	produkcja pozostałego sprzętu transportowego	4 163	
(31)	produkcja mebli	419	

ZAŁĄCZNIK 7. Liczba pracujących na rzecz sportu według działów w 2010 r. (w osobach)

Oznaczenie sekcji	Oznaczenie działu	Nazwa działu	Pracujący, w osobach
	(32)	pozostała produkcja wyrobów	3 825
	(33)	naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2 299
D	(35)	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	2 101
E	(36)	pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	735
	(37)	odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	542
	(38)	gospodarka odpadami; odzysk surowców	465
	(39)	rekultywacja	19
F	(41-43)	budownictwo	21 259
G	(45)	handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi oraz ich naprawa	1 717
	(46)	handel hurtowy	6 169
	(47)	handel detaliczny	10 403
H	(49)	transport lądowy i rurociągowy	5 352
	(50)	transport wodny	58
	(51)	transport lotniczy	1 867
	(52)	magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport	825
	(53)	działalność pocztowa i kurierska	889
I	(55)	zakwaterowanie	3 107
	(56)	gastronomia	2 790
J	(58)	działalność wydawnicza	916
	(59)	produkcja filmów, programów telewizyjnych i nagrań	97
	(60)	nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych	367
	(61)	telekomunikacja	401
	(62)	działalność związana z oprogramowaniem i doradztwo w zakresie informatyki	1 207
	(63)	działalność usługowa w zakresie informacji	344
K	(64)	finansowa działalność usługowa	2 697
	(65)	ubezpieczenia, reasekuracja i fundusze emerytalne	121
	(66)	działalność wspomagająca usługi finansowe oraz ubezpieczenia i fund. emeryt.	241
L	(68)	czynsze umowne, pozostała obsługa rynku nieruchomości	1 774

ZAŁĄCZNIK 7. Liczba pracujących na rzecz sportu według działów w 2010 r. (w osobach)

Oznaczenie sekcji	Oznaczenie działu	Nazwa działu	Pracujący, w osobach
M	(69)	działalność prawnicza, rachunkowo-księgową i doradztwo podatkowe	2 103
	(70)	działalność firm centralnych; doradztwo w zarządzaniu	1 488
	(71)	działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne	811
	(72)	badania naukowe i prace rozwojowe	0
	(73)	reklama, badanie rynku i opinii publicznej	984
	(74)	pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	437
	(75)	działalność weterynaryjna	16
N	(77)	wynajem i dzierżawa	545
	(78)	działalność związana z zatrudnieniem	1 307
	(79)	działalność związana z turystyką	3 945
	(80)	działalność detektywistyczne i ochroniarska	7 156
	(81)	utrzymanie porządku w budynkach i zagospodarowanie zieleni	1 218
	(82)	administracyjna obsługa biur; wspomaganie działalności gospodarczej	612
O	(84)	administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpiecz. społeczne	1 259
P	(85)	edukacja	73 731
Q	(86)	opieka zdrowotna	809
	(87-88)	pomoc społeczna	0
R	(90)	działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką	996
	(91)	dział. bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność zw. z kulturą	116
	(92)	działalność związana z grami losowymi i zakładami wzajemnymi	17 483
	(93)	działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	39 777
S	(94)	działalność organizacji członkowskich	104
	(95)	naprawa i konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego	182
	(96)	pozostała indywidualna działalność usługowa	27 121
RAZEM			294 274
UDZIAŁ W OGÓLNEJ LICZBIE PRACUJĄCYCH W GOSPODARCE NARODOWEJ			2,09%

Źródło: opracowanie własne

Raport wykonany na zlecenie i ze środków budżetowych Ministerstwa Sportu i Turystyki

Spis tablic i wykresów

Zestawienie wyników rachunków satelitarnych sportu w Europie	5
Tabela 1. Wartość (w tys. zł) i struktura „sportowego” PKB (w %) w roku 2010	17
Tabela 2. Struktura „sportowej” produkcji globalnej i wartości dodanej według sekcji PKD w roku 2010	23
Tabela 3. Struktura pracujących na rzecz sportu w roku 2010	24
Rys. 1. Struktura „sportowego” PKB według rodzaju produktów w roku 2010	19
Rys. 2. Struktura popytu finalnego na produkty sportowe w 2010 r. według kategorii popytu	20
Rys. 3. Struktura „sportowej” produkcji globalnej według sekcji PKD w roku 2010	24